

Починаючи з 2000 року, згорнули свою діяльність кінозали із демонстраторами фільмів у всіх районах області.

Загальна динаміка розвитку культурно-дозвіллевих закладів (бібліотеки, демонстратори фільмів, клубні заклади) упродовж 18-20 років спостереження (2000-2020 рр.) уже тривалий час в Тернопільській області має, на жаль, регресивну тенденцію. Вона відображає спад розвитку усієї інфраструктури заклади культури та мистецтва. У регіональному розрізі театри Тернопільської області зосереджені тільки в м. Тернопіль, Музейна інфраструктурна мережа відсутня в чотирьох адміністративних одиницях, а саме Бережанський, Збаражський, Підгаєцький та Чортківський адміністративні райони (дані 2020 р.).

Література:

1. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах / І. В. Петрова. – К. : Кондор, 2005. – 406 с.
2. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2021 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0/programa-socialno-economicznego-i-kulturnogo-rozvtuky-na-2021-rik.pdf>
3. Програма розвитку туризму в Тернопільській області на 2021–2025 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://te.gov.ua/main/ua/catalog/item/85246.htm>
4. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2015 рік. Головне управління статистики в Тернопільській області. – Тернопіль, 2016. – С. 364-376.
5. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2018 рік. Головне управління статистики в Тернопільській області. – Тернопіль, 2019. – С. 365-375.
6. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2020 рік. Головне управління статистики в Тернопільській області. – Тернопіль, 2021. – С. 136-144.

Flinta N., Andrusyshyn J. MAIN INDICATORS OF CULTURAL AND LEISURE INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT OF TERNOPIL REGION

The publication reveals the relevance of studying the cultural and leisure sphere and its infrastructure of Ternopil region. An analysis of the main indicators of cultural and leisure infrastructure of the region for the period 2000 to 2020 in terms of administrative districts. The main reasons for changes in the dynamics of the number of cultural and leisure institutions are identified.

Key words: *cultural and leisure institution, museums, theaters, libraries, club establishments.*

УДК 556.388.504

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ІВАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

ЦАРИК П.¹, ЦАРИК Л. В.²

¹*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка*

²*Тернопільський навчально виховний комплекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів економічний ліцей №9 імені Іванни Блажкевич»*

Розглянуто сучасний стан розвитку туристичної галузі Іванівської територіальної громади. Проаналізовано наявність природних та історико-архітектурних рекреаційних ресурсів, зокрема водних та сакральних рекреаційних ресурсів. Проведено аналіз наявної туристичної інфраструктури. Подано перспективи розвитку рекреаційної сфери Іванівської територіальної громади.

Ключові слова: *Іванівська територіальна громада, рекреаційні ресурси, перспективи розвитку рекреації.*

Розвиток туризму в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) є пріоритетним як для внутрішнього так і зовнішнього туризму та покращення фінансових потоків в межах цих громад.

Іванівська об'єднана територіальна громада колишнього Теребовлянського, а тепер Тернопільського району Тернопільської області була обрана через надмірну розораність, давню освоєність, наявність великих сільськогосподарських підприємств. Населені пункти ОТГ розташовані на подільській рівнині у вододільній частині басейнів річок Серед і Збруча в зоні широколистяних

лісів. Села Ілавче та Сороцьке знаходяться у північній частині від траси Теревовля-Гримайлів, Глещава, Іванівка та Лозівка на південь від цієї траси. Відстань від Теревовлі до центру громади становить 15-18 км, Гримайлова – 16-17 км. Також через села Ілавче та Сороцьке можна доїхати до м.Тернопіль (відстань близько 35 км). Найближча залізнична станція знаходиться у м. Теревовля. По цих маршрутах регулярно курсує громадський транспорт. Тобто можна стверджувати про сприятливу транспортну доступність [2].

Територія ОТГ становить 10956 га, з них 6953,52 га є розпайованими орними землями які обробляються двома великими та кількома малими сільськогосподарськими підприємствами, 1714,49 га надано у користування для ведення особистих селянських господарств. Тобто 8668,01 га є землі сільськогосподарського призначення, що складає 79,1 % території ОТГ. На жаль в межах Іванівської ОТГ майже відсутня природна рослинність, окрім невеликих ділянок вкритих лучною, лісовою та чагарниковою рослинністю (не більше 5% площі ОТГ). Крім того на території ОТГ (с. Іванівка) функціонує потужний тваринницький комплекс із розведення великої рогатої худоби, ведення молочного та м'ясного скотарства, вирощування свиней тощо. [1]. Він може бути використаний для організації промислового та агротуризму.

Станом на 01.01.2021 року в громаді проживає 3730 осіб. Сільським радам підпорядковувалися такі населені пункти: Сороцькій сільській раді – село Сороцьке, (населення 793 осіб), Ілавченській сільській раді – село Ілавче, (населення 1325 осіб), Глещавецькій сільській раді – село Глещава, (населення 669 осіб), Іванівській сільській раді – село Іванівка (населення 1412 осіб), село Лозівка (населення 103 осіб) [1]. Це населення є першочерговим ресурсом для розвитку внутрішньої рекреації і туризму.

З природних рекреаційних ресурсів можна виділити невеликий лісовий масив з прилеглими територіями площею самого лісу близько 10,5 га, та лучно-степовою рослинністю площею близько 15 га, що знаходяться поблизу дороги Іванівка-Ілавче. На цій території можна організувати пікніковий відпочинок та збір ягід (зростає суниця). Також неподалік с.Сороцьке знаходиться лісовий масив площею 180 га з двома невеличкими пересихаючими ставками, щоправдв цей масив знаходиться за межами громади.

Більш цікавим для рекреації, спортивної риболовлі є низка ставків які розташовані по території громади які останні роки частково пересихають або міліють. (Табл. 1., Рис. 3.)

Таблиця 1

Ставки Іванівської ОТГ*

№ з/п	Приуроченість	Площа, га
1	Сороцьке	6,33
2	Ілавче	2,40
3	Ілавче (біля лісу)	0,45
4	Глещава	8,30
5	Іванівка (центр)	8,50
6	Іванівка (за селом)	9,74
	Разом	35,72

**Розраховано за допомогою програми «Google Earth Pro»*

Ще одним об'єктом який можна використовувати для лікувально-оздоровчого відпочинку є пам'ятка природи місцевого значення «Сороцьке джерело» - джерело мінеральної сірководневої води, яке має лікувальне значення. Дебет джерела не дозволяє використовувати його в промислових масштабах, але воно може використовуватись окремими туристами. Окрім того поблизу джерела знаходиться Сороцький став і масово зростає суниця. (Рис. 1). Також територія ОТГ може використовуватись для спортивного полювання (заєць, лисиця).

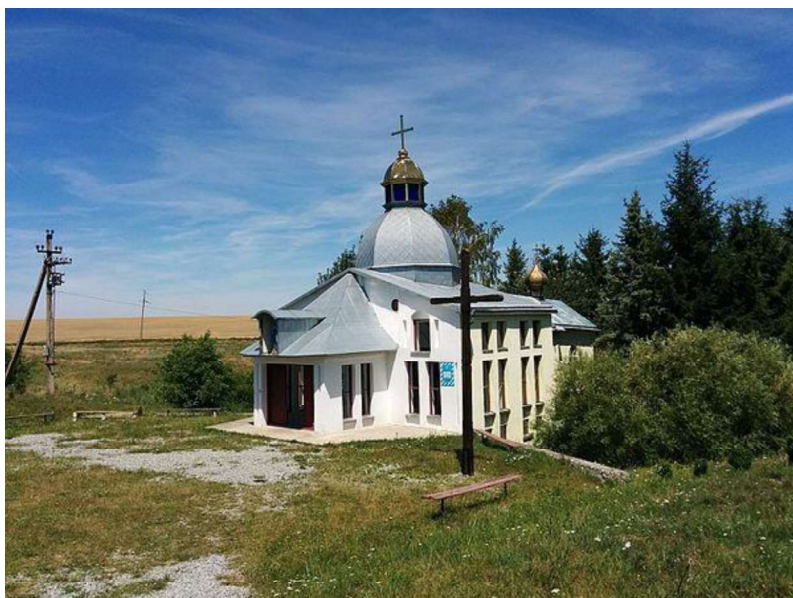

Рис. 1. Каплиця над Сороцьким джерелом (фото з відкритих джерел)

Більш широко в межах громади представлені історико-архітектурні пам'ятки в основному сакрального значення (Табл. 2, Рис. 3).

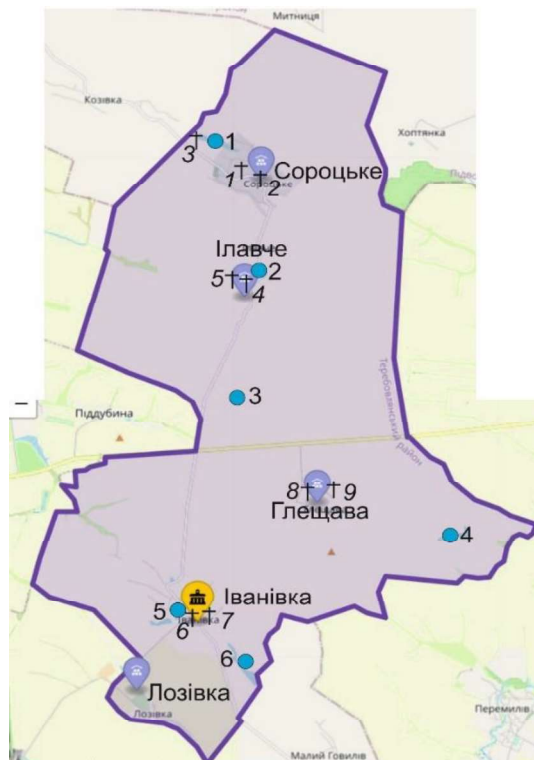
Таблиця 2

Історико-архітектурні пам'ятки Іванівської ОТГ (за [1])

№ з/п	Місце знаходження	Опис
1.	с. Сороцьке	Мурована греко-католицька церква Покрови Пресвятої Богородиці збудована 1863 року.
2.	с. Сороцьке	Костел Матері Божої Неустанної Помочі збудований у неоготичному стилі в 1902-1907 роках (рис. 2.)
3.	с. Сороцьке	Капличка Божої Матері із джерелом (1991)
4.	с. Ілавче	Церква Івана Богослова (1873; мурована),
5.	с. Ілавче	Костел (початок ХХ століття)
6.	с. Іванівка	Церква Різдва Пресвятої Богородиці (1892; мурована)
7.	с. Іванівка	Костел (1895), перебудований у церкву
8.	с. Глешава	Церква святого Миколая (1897)
9.	с. Глешава	Костел Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії (1907)

Рис. 2. Костел у с. Сороцьке (фото з відкритих джерел)

Умовні позначення:
 ● 1 - гідрологічні об'єкти (номерація згідно табл.1)
 † 1 - історико-архітектурні об'єкти (номерація згідно табл. 2)

Рис. 3. Туристичні об'єкти Іванівської ОТГ

Щодо туристичної інфраструктури то вона майже відсутня. Засоби розміщення на території ОТГ відсутні, щодо закладів харчування то вони представлені одним кафе у с.Іванівка де можна замовити харчування для туристичних груп та мережі продуктових магазинів.

Висновки:

- Іванівська ОТГ є територією давнього освоєння і надмірного сільськогосподарського використання, через що тут дуже мало природних рекреаційних ресурсів;
- історико-архітектурні ресурси представлені у кожному населеному пункті і можуть бути використані для пізнавального туризму;
- на території ОТГ знаходиться потужне сільськогосподарське підприємство, яке можна використовувати для розвитку промислового та агротуризму;
- В ОТГ практично відсутня туристична інфраструктура, що сповільнює розвиток туризму;
- в межах ОТГ є перспектива для розвитку сільського агротуризму в межах приватних садиб;
- в ОТГ потрібно всіляко сприяти розвитку туризму розвиваючи інфраструктуру, організовувати різноманітні фестивалі та ярмарки які би приваблювали потенційних туристів.

Література:

1. Іванівська сільська територіальна громада. Інтернет ресурс. Режим доступу: <http://ivanivska.gromada.org.ua/>.
2. Царик Л.П., Царик П.Л. До проблеми забруднення ґрунтових та поверхневих вод (на прикладі Іванівської ОТГ Тернопільської області). Еко Форум– 2021: V спеціалізований міжнародний запорізький екологічний форум (14–16 вересня 2021 р.). Запоріжжя, 2021. С. 230–232.

Tsaryk P., Tsaryk L. CURRENT STATE AND PROSPECTS OF TOURISM DEVELOPMENT (ON THE EXAMPLE OF IVANIVS'KOYI TERRITORIAL COMMUNITY OF TERNOPIIL REGION)

The current state of development of the tourism industry of Ivanivs'koyi territorial community is considered. The availability of natural and historical-architectural recreational resources, in particular water and sacred recreational resources, is analyzed. The analysis of the existing tourist infrastructure is carried out. Prospects for the development of the recreational sphere of the Ivanivs'koyi territorial community are presented.

Key words: *Ivanivs'koyi territorial community, recreational resources, prospects of recreation development.*